

Jordbruk

DE EUROPEISKA SOCIALDEMOKRATERNAS PARLAMENTSGRUPP

Europas gemensamma jordbrukspolitik (GJP) grundades efter andra världskriget mot bakgrund av den matbrist och ransonering som kontinenten drabbats av. GJP uppnådde fantastiska resultat och snart blev det möjligt för gemenskapen att komma tillrätta med den matbrist som rådde på 50-talet och bli självförsörjande samt regelbundet skapa överskott. GJP garanterar effektivt bönderna priser för deras mat och fungerar på tre sätt:

- Bönder får direkt betalning för vissa produkter som säd, tobak, olivolja, nötkött och kalvkött.
- När priserna för jordbruksprodukter faller till en viss nivå köper EU upp överskottet tills priset har blivit högre än nivån för interventionsköp. Överskottet på avkastningen förstörs eller säljs billigt till marknader utanför EU eller används som stöd till tredje världen.
- EU har en extern tulltaxa vilket innebär att skatter läggs på jordbruksprodukter från länder utanför EU så att deras priser ökar.

Från och med mitten av 70-talet och framåt uppnåddes överskott i gemenskapens produktion som inte kunde tillgodogöras vare sig inom EU eller på världsmarknaden och vid början av 80-talet hade interventionsköp under GJP lett till Europas beryktade överskott.

Reformerna 1992 och 1999 ledde till att de garanterade priserna sjönk och att mark togs ur produktion. Dessutom utökades kvoterna och det ekonomiska stödet genom införande av direkta betalningar som överfördes från produkterna till den som framställer dem. Som en del av budgetarbetet och produktionsregleringar har den procentandel av EU:s budget som går till jordbruk sjunkit och blivit lägre än 50 %.

Samtidigt utökar EU insatserna för att öka jordbruksområdenas ekonomiska potential och miljömässiga betydelse för att öka sysselsättningskapaciteten och öka jordbrukets bärkraft. I och med världshandelns globalisering, kundernas krav på kvalitet och säkerhet och EU:s utvidgning står det europeiska jordbruket nu inför en ny verklighet och nya utmaningar.

Europaparlamentet

Parlamentet utövar ett starkt inflytande över GJP genom att ha tagit initiativ till rapporter och resolutioner. Detta trots att parlamentet sedan länge endast haft rådgivande befogenheter över jordbruket och att det för vissa av rådets beslut inte ens krävs att parlamentet rådfrågas. Makten över EU:s jordbruksbudget ligger fortfarande kvar i Rådet. Vi vill ha fullt medbestämmande över jordbruket i nästa regeringskonferens.

Jordbruket innebär ett mycket stort arbetsområde för ha och hanteras främst av jordbruksutskottet (som även innefattar landsbygdsutveckling) medan vissa aspekter hanteras av utskottet för miljö, folkhälsa och konsumentfrågor. Arbetet omfattar:

- Organisation av marknaderna för jordbruksprodukter – allt från säd, nötkött, kalvkött, socker och ris via frukt och grönsaker till humle, vin, nötter, oljeväxter, blommor och växter.
- Livsmedelssäkerhet i alla produktionsled, från fältet till matbordet.
- Beslut om jordbrukssubventionernas storlek när EU:s budget fastställs varje år och därefter en översikt i efterskott över hur jordbrukssubventionerna spenderats (av budgetkontrollutskottet).
- Behovet av att främja landsbygdens utveckling genom jordbrukets andra pelare, landsbygdsutvecklingen, strukturfondsprogram som LEADER och förenandet av jordbrukets ekonomiska dimension med dess sociala och miljömässiga funktion och jordansvändningsfunktion framhävs, liksom behovet av att skydda regionala produkter.

- Förberedande och genomförande av WTO-förhandlingar.
- Förberedande och genomförande av utvidgningen.

ESP-gruppens framgångar

Reformen av GJP är en lång process som har involverat representanter från många olika läger, särskilt från den socialdemokratiska gruppen. Vi anser att reformen av GJP är nödvändig men att gemenskapens mångsidiga jordbruksmodell måste utvecklas, stärkas och skyddas mot orättvis konkurrens utifrån. I det här sammanhanget stödjer socialdemokraterna principen att utbetalningar frånkopplas produktionen i det nyss antagna förslaget som kommissionens halvtidsöversyn resulterade i, där man delvis bryter kopplingen mellan betalningar och produktion.

Med tanke på den kommande utvidgningen behöver vi obligatorisk förändring för att frigöra beloppen från direkta betalningar till den andra pelaren för landsbygdens utveckling.

I den här processen är följande vad vi prioriterar högst:

- Att det reformerade systemet blir öppet och att dess stöd till produktionen begränsas och att uppnå ett mer tillfredsställande resultat från det offentliga.
- Att ge stöd åt bönderna i deras roll som vårdare av våra landsbygds- och vildmarksmiljöer genom den andra pelaren i GJP som utformats av landsbygdsutvecklingsförordningen. På så sätt blir det möjligt för bönderna att använda en del av EU:s subventioner för bönder till landsbygdens utveckling. Till exempel: jordbruksmiljöåtgärder, upprustande av hagar, marknadsåtgärder, förtidspensioneringar, hjälp till unga bönder etc.
- Att förhindra avfolkning.
- Att stödja strukturell utveckling i landsbygdsområden.
- Att säkra sysselsättningen.
- Att säkra vår matproduktion och säkerhetsstandarder inom WTO.
- Att säkra att vår export inte stör utvecklingsländernas jordbruksekonomi.

Förutom GJP-reformen och det pågående arbetet på marknaderna för jordbruksprodukter har vi säkrat resultat på följande områden:

- Nya standarder för djurtransporter inklusive åttatimmarsgränser för resor eller maximalt avstånd om 500 km och successiv avveckling av exportsystemet som subventionerar exporten av tusentals levande djur varje år till destinationer långt borta.
- Bättre märkning av nötkött för att lättare kunna spåra köttets ursprung och få nödvändig information om nötkött som har sitt ursprung utanför EU och som används i köttfärs.
- Skapandet av en europeisk livsmedelsmyndighet som kommer att ha en oberoende styrelse som utses efter offentliga utfrågningar och öppna diskussioner, vetenskapskommittéer som är rådgivande i frågor som rör riskbedömning och kommunikation, en rådgivande styrelse med ledamöter från medlemsstaternas institutioner, noggranna undersökningar av all mat och allt djurfoder som produceras i EU och som importeras till EU, en funktion i systemet för tidig varning för att ta itu med omedelbara kriser i medlemsstaterna samt erkännandet av traditionell mat inom Europas olika kulturer som viktiga element i våra livsmedel.
- Bättre standarder för beredskapsplanering, transportrestriktioner och bortskaffning för att minimera effekterna av eventuella framtida utbrott av mul- och klövsjuka samt övervägande av vaccination på ett tidigt stadium, beroende på omständigheterna och veterinärers åsikt.

Kontakter

De europeiska Socialdemokraternas parlamentsgrupp
European Parliament, rue Wiertz, B-1047 Bryssel.
Tel.: (32-2) 284 21 11 (Bryssel) eller (33-3) 88 17 40 01 (Strasbourg)

<http://www.socialistgroup.org>